

I mezi kukačkami panuje konkurence. Po přeletu ze zimoviště na sebe samci agresivně útočí.

„Nakrm mě!“ Kukačka pobízí konipasa bílého, aby ji nakrmil. Ochotně přináší vrahovi vlastních potomků housenku.

Nejčastějším hostitelem kukačky v Evropě je rákosník obecný, tady při krmení kukaččího mláděte.

Ukazují Prásideanta

KOPŘIVNICE (ČTK) - Technické muzeum Tatra v Kopřivnici na Novojičínsku dnes zahajuje výstavu Od Prásideanta do 21. století. Připomíná 120. výročí stavby prvního vozu, kterou ve městě začala tradice výroby automobilů. Prásideant byl prvním automobilem v Rakousko-Uhersku, který byl vyroben v továrním provozu. Z kopřivnické továrny vyjel v březnu 1897.

Češi se podíleli na zmapování života

ptáka, který se **nestará o své mladé**

Kukačka, nezvaný host

Přírodovědec profesor Tomáš Grim s nizozemským vydáním knihy. O českém se uvažuje.

OLOMOUC - Má peří, létá a snáší vejce jako jiní ptáci. Vše ostatní dělá jinak. Kdo? Kukačka. Český vědec byl v týmu odborníků, kteří mapovali její život a vyvrátili řadu mýtů, třeba že svá vejce nosí v zobáku do cizích hnízd.

Text: Pavel Ryšlík
Foto: Pavel Ryšlík a Oldřich Mikulica

Výsledky výzkumu publikovali v knize The Cuckoo - The Uninvited Guest (Kukačka - nezvaný host), která právě vyšla ve Velké Británii. Mapují v ní život kukačky od snesení vejce přes vylíhnutí, péči o mládě v hnízdě i mimo něj.

Vyvrací bludy
„Je založena na dlouholetých výzkumech. Vycházeli jsme z literatury publikované od 18. století po současnost,“ uvedl

profesor Tomáš Grim (44) z Univerzity Palackého v Olomouci a dodal: „Zahrnuli jsme i dosud nepublikované nové názory. Také jsme se snažili vymýtit dlouho tradované bludy o kukačkách a seznámit čtenáře s tím, jak se výzkum těchto ptáků provádí.“

BLESK Víte, že...

Autory výzkumu jsou kromě Tomáše Grima ještě norský ornitolog Bard G. Stokke a Němec Karl Schulze-Hagen.

Cizí mládě nepoznají
Přestože je kukaččí mládě někdy i 10krát větší než hostitel, ten nepozná, že jde o parazita. „Proč to tak je, to je stále záhadou,“ konstatuje vědec Tomáš Grim.

Sportovní výkon
Hostitelé po vylíhnutí kukačky přijdou o vlastní potomstvo. Hned po vyklubání ze skořápky vytlačí z hnízda ostatní vejce či mláďata. „Podle mě to je největší sportovní výkon v přírodě, vždyť kukačka je v době tohoto vražedného aktu sotva víc než novorozeně,“ tvrdí přírodovědec Tomáš Grim.

Největší rychlík
Vztah mezi kukačkou a jejím hostitelem označují přírodovědci za závody ve zbrojení. Díky tomu se například kukačka stala nejrychlejší kladoucím ptákem na světě. Klade asi 1000krát rychleji než jiní ptáci. Zatímco například kos klade vejce 30 minut, kukačka na to stačí 10 sekund.

Rákosník velký dokáže samici během kladení i zabít. Kukačka má v zobáku vejce rákosníka.

Přijde i o život
Proč je kukačka parazit, není zcela jasné. „Jsou různé skupiny ptáků. Některé staví hnízda a vychovávají mládě. Některé staví, ale část snůšky zanášejí k sousedům. A některé jako kukačka vyložené parazitují. Vše má své výhody i nevýhody,“ popsal Tomáš Grim s tím, že kukačka nespouští energii na stavbu hnízda a krmení mláďat, spousta sil jí ale stojí hledání hnízd hostitelů a samotné snášení. Někdy při tom přijde o život, protože hostitelští ptáci na ni útočí a nezřídka ji i zabijí.

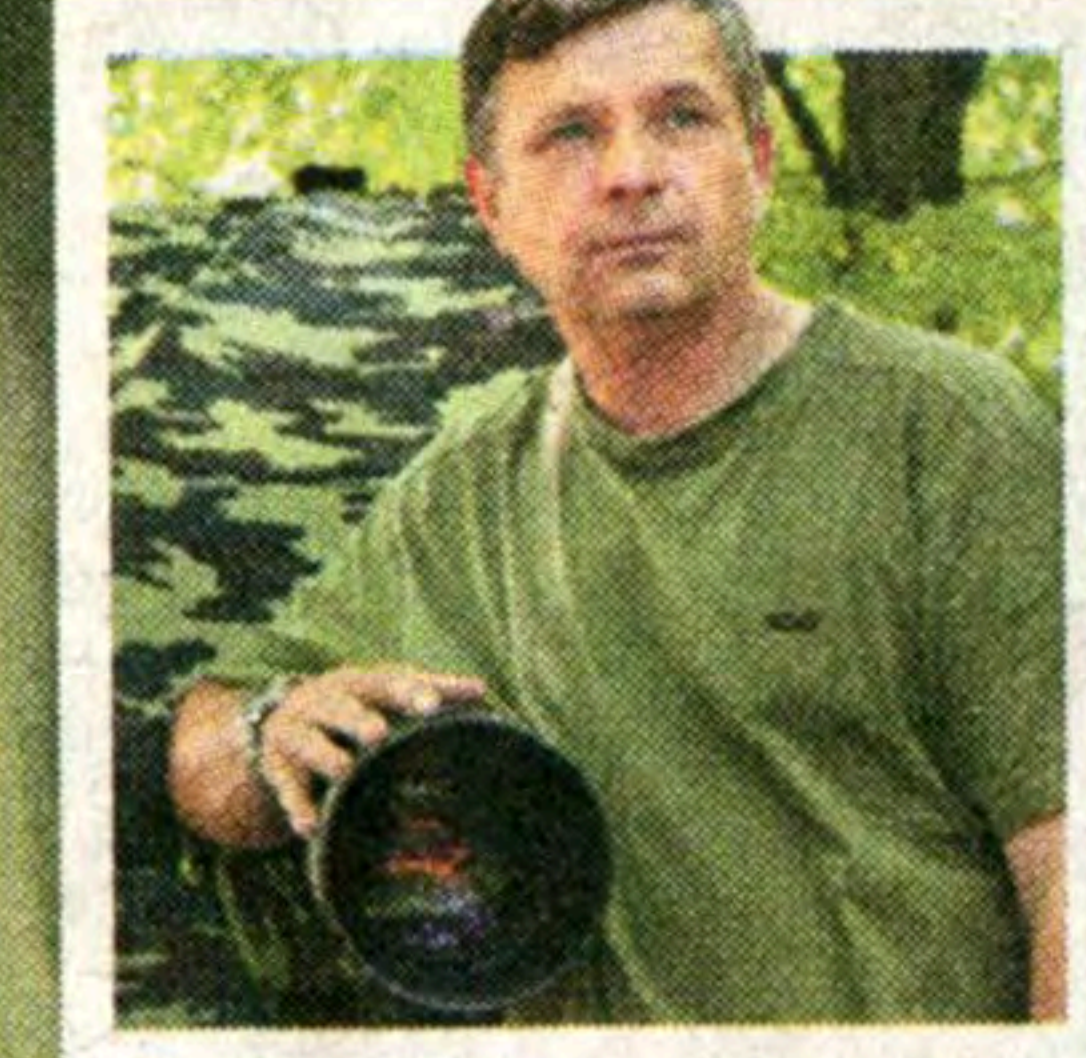
V zobáku vejce nenosí
„V knížkách, včetně některých českých, se uvádí, že kukačka do hostitelského hnízda donese vejce v zobáku. Ale videonahrávky to vyvracejí. I do hnízd dutinových hnízdičů, kde by bylo donesení vejce v zobáku výhodné, klade kukačka vejce přímo jako ostatní ptáci,“ uvedl přírodovědec Tomáš Grim.

Unikátní snímky Čecha Mikulici
Jedinečnou publikaci z knihy dělají fotografie Čecha Oldřicha Mikulici (55). **Fotografování kukaček se věnuje 40 let.** V přírodních krytech strávil tisíce hodin a nafotil věci, které žádný výzkumník ani neviděl.

Nestráví chlupaté housenky?
Vyvráceným bludem byl i názor, že kukačka je parazitická z toho důvodu, že se živí jedovatými chlupatými housenkami, které by její mláďata nestrávila. Proto je prý dává živit cizími ptáky, kteří se jim vyhýbají. „Fotograf Mikulica fotografiemi doložil, že někteří hostitelé krmí mláďata kukačky i chlupatými housenkami a parazitickým mláďatům to nijak nevadí,“ řekl Tomáš Grim.

Napodobí barvu vejce
Pro hostitele je jedinou šancí zahnat kukačku dřív, než snese vejce. **Poslední možností je vyhodit vejce, ale i tady je problém, protože kukačka dokáže napodobit velikost i barvu vajec v hnízdě.** Asi tak jen půlce ptáků se podaří vejce odhalit.

Dokonalé mimikry. Kukaččí vejce mezi vejci rákosníka velkého.

Fotograf Oldřich Mikulica jako první fotograf z východní Evropy získal prestižní titul European Wildlife Photographer of the Year 2011. Za snímek kukačky, která ukradla vajíčko rákosníka.

Znásilnil dceru i vnučky

ÚSTÍ NAD LABEM (uá) - Za znásilnění svých dvou vnuček (8 a 10) stojí od včerejška před soudem Jaroslav M. (68, na snímku) z Děčína. Obžaloba ho viní, že se dívky osahával a otíral se o ně penisem. Jaroslav M. to odmítá. „Nikdy jsem na ně nesáhl,“ řekl. Dívky ale u soudu popořila jeho dcera, jejich teta, která uvedla, že když byla dítě, znásilňoval i ji. „Připravil mě o panenství,“ prohlásila. Seniorovi za to hrozí až 12 let vězení.

Chytli vězně

NEJDEK (mor) - Útěk se věžňovi (24) nepodařil. V úterý odpoledne zdrhl z nestrážného pracoviště jedné z firem v Nejdku na Karlovarsku. „Do pátrací akce bylo zapojeno okamžitě na tři desítky policistů. Vězeň byl do hodiny vypátrán na nádraží v Karlových Varech, poté byl eskortován zpět do věznice,“ popsala policistka Zuzana Týřová. Za zmizení mu nyní hrozí pět let navíc.

Odměna za vaše tipy!
724 249 000
tip@blesk.cz